

Sobre els Jocs Florals a l'exili

FRANCESC VERDURA CAMPENY

Centre d'Estudis Canetencs

On the Floral Games among the Catalan exiles

La intenció d'aquest treball és servir la memòria de tres canetencs que van sobresortir amb els seus treballs en els Jocs Florals a l'exili, Domènec Perramon, Carles Carqués i mossèn Joan Tarré. Com que des de dins del nostre país els mitjans d'informació no comunicaven re d'aquests esdeveniments, els catalans en la seva immensa majoria restarem ignorats del que passava. Aquest treball és per donar-los a conèixer.

Paraules clau: Jocs Florals, Domènec Perramon, exili, Joan Tarré, Carles Carqués

This article aims to preserve the memory of three men from Canet who excelled in their work in the Floral Games (Jocs Florals) among Catalan exiles: Domènec Perramon, Carles Carqués and the priest Joan Tarré. As nothing was reported by the national media about these events, most of the Catalan public were not aware of them. This article aims to celebrate their achievements.

Keywords: Floral Games, exile, Domènec Perramon, Joan Tarré, Carles Carqués.

Dels Jocs Florals a l'exili que es varen celebrar des de l'acabament de la Guerra Civil fins a l'adveniment de la democràcia, no se n'ha parlat massa una vegada restaurada la normalitat, la qual cosa sembla suposar que no es tractava d'un afer polític sinó que era un fet eminentment cultural, destinat a salvaguardar la llengua catalana.

Encara que al cap de molts anys les autoritats franquistes del moment autoritzaren la celebració dels Jocs Florals a Catalunya i des d'aquell instant se'n van celebrar a casa nostra, els de l'exili van continuar fins que a Espanya hi hagué el canvi amb la instauració de la monarquia.

D'aquest enfilall de cultura van destacar al llarg dels anys tres personatges de Canet de Mar en llocs molt preeminents.

Domènec Perramon Torrus

El que primer va ser guardonat, va ser el poeta Domènec Perramon Torrus, nascut a Canet el 20 de març de 1906 a la fàbrica del "Vapor Vell" que llavors s'anomenava can Sedó i on el seu pare feia de contramestre. La seva mare, de nissaga canetenca, era nascuda al mas Palom (Actualment can Llorençó).

Va ser l'any 1941, als Jocs Florals de la Llengua Catalana que es van celebrar a Buenos Aires. Va guanyar alhora La Flor Natural amb "Poemes d'amor i enyorança", la Viola amb "El misteri de Nadal", i l'Englantina amb "Tres elegies en

fidelitat". Va adquirir d'aquesta manera el títol de Mestre en Gai Saber en una mateixa convocatòria.

Aquest fet que pot semblar insòlit, només s'havia produït una vegada al llarg de la història. Fou

Brenda Hudson i Domènec Perramon l'any 1956 a Cambridge

l'any 1879, en què va guanyar el mestratge d'un sol cop, Àngel Guimerà.

En Domènec Perramon amb la retirada de l'exercit republicà al final de la Guerra Civil va anar a parar a França, on després uns amics seus l'ajudaren a entrar a Anglaterra. Allí va treballar intensament en organitzacions d'assistència a refugiats i altres afers.

Al començament de la Segona Guerra Mundial tots els refugiats espanyols residents a Anglaterra, no foren vistos amb bons ulls per les autoritats que els consideraven "Rojos espanyols". Això fou causa que estigués amb una certa limitació de moviments i que en cas de sortir del país no hi hauria pogut tornar.

Altrament, va perdre el càrrec de secretari que l'ambaixador de Mèxic a Londres li va oferir al retornar al seu país, però, com que li negaren el visat degut a que l'avió havia de passar pels Estats Units no pogué marxar. Crec que tampoc no va poder anar a Buenos Aires a recollir el premi. Ignoro si fou per aquesta mateixa circumstància.

Va treballar també a la BBC de Londres i es va casar amb una senyoreta anglesa anomenada Brenda Hudson i des d'aleshores restà al marge d'afers polítics.

Va morir a Londres l'1 de febrer de 1976. La seva darrera voluntat fou la d'ésser enterrat a Catalunya. Actualment descansa al cementiri d'Arenys de Munt.

Carles Carqués Martí

El segon canetenc que va ser guardonat als Jocs Florals de la Llengua Catalana a l'exili fou en Carles Carqués Martí.

Exiliat a França per tres vegades al llarg de la seva vida, mai no va voler abjurar de la seva terra i de la seva llengua. La primera vegada fou el setembre de l'any 1923 al proclamar-se la Dictadura militar del general Primo de Rivera. Veient com van anar les coses des del primer moment amb la supressió de la Mancomunitat de Catalunya, que va provocar entre moltes altres coses el tancament també de l'Escola de Teixits de Punt de Canet de Mar i de tota l'obra portada a terme des del seu inici, va preferir l'exili a anar a fer el servei militar sota les ordres d'un govern que des del primer moment s'havia mostrat contrari a tota idea de la catalanitat.

Va tornar de França amb l'adveniment de la República, però arran dels fets del 6 d'octubre de 1934, va haver de marxar a l'exili per segona vegada.

De retorn al país, l'any 1936, al cap de poc temps es va produir l'esclat de la Guerra Civil el 18 de juliol. Davant el greu problema que es va generar en arribar l'inici del nou curs escolar, va fer-se càrrec de muntar i posar en marxa l'Escola Nova Unificada al col·legi Iglesias, a fi i efecte que els infants poguessin anar al col·legi en arribar el mes

setembre.

A principis de l'any 1938 va marxar al front voluntari, abans no mobilitzessin la seva lleva. Una vegada incorporat, degut a la seva gran cultura i personalitat, va ser nomenat per ocupar el càrrec d'ajudant de comissari polític. Amb aquest càrrec va lluitar al front durant tota la Batalla de l'Ebre a primera línia de foc. Quan en un dels combats el seu comissari polític va morir ell va ocupar el lloc vacant i va ser ascendit a comissari. Més tard

fou ferit per una bomba d'aviació en un peu i traslladat a la rereguarda a un hospital de companya.

Amb la retirada final de l'exercit republicà passà a França per tercera vegada amb les tropes que comandava i fou internat als diversos camps de concentració que s'anaven improvisant al llarg de la costa rossellonesa on hi restà força temps.

Una vegada sortit del camp d'Agde, gràcies a les gestions de l'alcalde de Chapeille Saint Luc, Lucien Piné, es va instal·lar a Troyes on residia la família de la seva esposa i allà van passar els anys de l'ocupació alemanya mig clandestinament i sembla que també va col·laborar amb la resistència francesa. Així s'entén que acabada la contesa, un destacat dirigent de la mateixa, Henri Burlin va fer els tràmits per nacionalitzar-lo francès.

Tot fa pensar que la primera vegada que va prendre part als Jocs Florals a l'Exili va ser l'any 1955 que se celebraren a San José de Costa Rica i va obtenir l'Englantina d'Or, amb el poema "Per tu Catalunya" i una menció honorífica pel poema "Evocació Empordanesa"; es pot dir, doncs, que va entrar i va arrasar, sobretot si es té en compte que el premi ordinari va guanyar-lo en pla d'igualtat amb Palmira Jaquetti i Josep Carner.

Carles Carqués es va relacionar amb Carner que era a l'exili com ell. Entre els seus papers han aparegut poemes originals que el gran poeta li havia enviat personalment; és possible que aquest intercanvi fos recíproc i que per tant, Carner fos lector i interlocutor de primera mà de la poesia de

Carles Carqués i Fernanda Frissong, el 1949 a Orleans

Carles Carqués.

L'any 1956, els Jocs es van fer a Cambridge, a la Gran Bretanya, li fou atorgat el Diploma d'Honor "Ginesta d'Or" amb el poema "Un cor sec".

L'any 1957 a Mèxic, guanyà un Diploma d'Honor amb el poema "Oda a l'esposa".

Els celebrats a París, el 1965, Medalla d'Art amb el poema "Elegia d'adult".

Els celebrats a Marsella, el 1967, Diploma d'Honor - Ginesta d'Or amb el poema "Eros Virginal".

Els celebrats el 1970 a Tübingen (Alemanya), Gran Medalla d'Art - Ginesta d'Or.

Els celebrats el 1972 a Ginebra, Gran Diploma d'Honor - Ginesta d'Or - amb el Poema "Costa Vermella".

Els celebrats a Mèxic el 1973, Diploma d'Art - Ginesta d'Or - amb el poema "Naixença d'Eros".

De les 37 convocatòries a l'exili, Carles Carqués va participar en 12 i en 9 va obtenir guardons.

Joan Tarré Sans

El tercer canetec guardonat fou el sacerdot Mossèn Joan Tarré Sans.

Havia nascut a Canet de Mar el dia 23 d'octubre de 1882, al carrer de Saüc núm. 39 on el seu pare tenia un establiment de sabateria molt acreditat.

Va entrar tardanament al sacerdoci, ja que el seu germà Josep, més petit que ell, també sacerdot, ja havia cantat missa quan ell va ingressar al seminari de Girona, contrariant la voluntat del seu pare que volia que fos sabater com ell.

Els problemes de la litúrgia el tenien completament absorbt i a partir de la primera dècada del segle XX, a pesar que encara ni havia dit la primera missa, ja havia participat en alguns congressos internacionals.

El dia 8 d'abril de 1916 és ordenat sacerdot per el bisbe Reig de Barcelona i mossèn Tarré celebrava la seva primera missa a la església de la Sagrada família.

Després de fer de vicari a diverses poblacions de la diòcesi de Barcelona anà a París i entrà a "l'Eco" Charles amb el professor Le Gras i es llençà de ple a l'estudi de la Història del dret canònic investigant les seves fonts.

A partir d'aquí, residint a França, la seva activitat d'investigació fou constant convertint-se en un dels principals historiadors del dret canònic de tot el món.

En els Jocs Florals de la Llengua Catalana que es van celebrar a París al grandios marc de la Sorbona, i que van ser presidits pel poeta Josep Carner, amb l'assistència personal del ministre d'Educació de França, mossèn Tarré va obtenir el "Premi Joan Lluhi" de cent mil francs per un estudi sobre dret eclesiàstic. Enmig d'aquell marc incomparable els 4000 assistents a l'acte el reberen amb un aplaudiment unànime "al presentar-se revestit amb

Mossèn Joan Tarré Sans a la Sorbona de París amb la reina de la festa senyora Nicole Fenosa.

la seva toga doctoral a recollir el premi de mans de la "reina de la festa" Nicole Fenosa, esposa de l'escultor Apel·les Fenosa."

El 1965 en ocasió de tornar-se celebrar a la capital de França, mossèn Joan Tarré formava part del Cos de Mantenidors al costat d'Ambrosi Carrión, Pierre Vilar, Enric Roig, Àngel Castanyer i Romà Planas.

Va morir el diumenge de Rams de l'any 1969 a la "Mayson des Enfants" - L'Orfenat de Quanneissin - de la rue Victor Hugo de París on era capellà des de 1931.

Sobre el seu cadàver foren dipositats uns rams de boix junt amb la bandera catalana.

L'arquebisbe de París va delegar especialment un representant per l'ofici que es va celebrar a la parròquia de Saint Jacques de Neuilly.

Va ser enterrat al cementiri Nou de Neuilly, on les monges de Sant Vicens de Paul havien adquirit una tomba per ell, segons sembla amb una aportació de l'Ajuntament de Neuilly que havia volgut participar-hi.

Fou un home absolutament desinteressat, que no tenia res seu, perquè ho donava tot als altres. L'allau de refugiats que van entrar a França els anys 1934, 1936 i 1939 ho saben amb escreix. Si tots plegats expliquessin el seu cas segur que se'n podria escriure un llibre. Que Déu el tingui al cel.

La gran majoria d'aquestes dades que es ressenyen en aquestes pàgines, referents a mossèn Tarré són extretes d'un extens article sobre la seva persona que va publicar a la revista *Destino* l'escriptor Joaquim Ventalló el novembre de 1969 amb motiu de la seva mort.

Potser seria bo publicar-lo íntegrament en un futur ja que pràcticament és un biografia força completa sobre la seva vida.

FRANCESC VERDURA CAMPENY